

12. jaanuar 2023

Euroopa Kohtu otsus liidetud kohtuasjades C-702/20, C-17/21

DOBELES HES SIA ja GM SIA

Läti võttis 5. mail 2005 vastu seaduse (mis kehtis 8. juunist 2005 kuni 31. detsembrini 2014), millega muudeti menetlust, mida kohaldatakse elektritootjate poolt toodangu ülejäägi müümisel suurendatud hinnaga. Seaduses täpsustati, et taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootjatele, kes olid sellel kuupäeval juba alustanud oma tegevust, kohaldatakse jätkuvalt varasemaid tingimusi, mis olid eelkõige soodsamad suurendatud hinnaga müügile kohaldatavate hindade osas. DOBELES HES SIA ja GM SIA on kaks Läti ettevõtjat, kes käitavad hüdroelektrijaamu, mis toodavad elektrienergiat taastuvatest energiaallikatest. Seaduse jõustumise järel tõlgendas Läti reguleeriv asutus, kellel on pädevus määrata kindlaks elektrienergia keskmine müügihind, seda seadust nii, et selle tagajärjel blokeeritakse nende tootjate jaoks elektrienergia keskmine müügihind selles väärtuses, mis kehtis 7. juunil 2005. Seejärel nimetatud asutus seda hinda enam ei ajakohastanud.

Läti kõrgeim kohus, kellele esitati kassatsioonkaebus, palus Euroopa Kohtul tõlgendada ELTL artikli 107 lõiget 1 ja artikli 108 lõiget 3, vähese tähtsusega abi käsitlevat määrust (väiksesummaline riigiabi, millest ei tule komisjonile teatada) ja määrust, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad ELTL artikli 108 kohaldamiseks.

Euroopa Kohus leidis, et kaks alternatiivset kriteeriumi võimaldavad „riigi ressurssideks“ kvalifitseerimist, mille kasutamine on nõutud, et esineks „riigiabi“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses: tegu on kas vahenditega, mida rahastatakse maksudest või muudest kohustuslikest tasudest vastavalt riigisisestele õigusnormidele ning mida hallatakse ja jaotatakse vastavalt nendele õigusnormidele; või siis summadega, mis on pidevalt avaliku kontrolli all.

Euroopa Kohus märkis selle kohta, et Läti elektrituru täieliku liberaliseerimise kuupäev ei ole asjasse puutuv, et hinnata, kas eelis, mis seisneb elektrienergia ostmises suurema hinnaga, tuleb kvalifitseerida riigiabiks. „Riigiabiks“ kvalifitseerimine ei sõltu tingimusest, et asjaomane turg on enne täielikult liberaliseeritud.

Vastuseks komisjoni argumentidele leidis Euroopa Kohus, et riigiabi kehtestamine kui selline ei saa tuleneda kohtuotsusest. Nimelt on abi kehtestamine seotud otstarbekuse hinnanguga, mis ei ole kohtu ülesannetele omane.

[Pressiteade](#)

[Otsus](#)

12. jaanuar 2023

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-154/21

Österreichische Post (teave isikuandmete vastuvõtjate kohta)

Üks kodanik esitas Austria peamisele posti- ja logistikateenuste osutajale Österreichische Postile taotluse teatada talle nende vastuvõtjate andmed, kellele Österreichische Post on tema isikuandmeid avalikustanud. Ta tugines ELi isikuandmete kaitse üldmäärusele.

---

¹ Lühiülevaates kajastatud lahendite kokkuvõtted põhinevad Euroopa Kohtu kodulehel avaldatud pressiteadetal. Vt ka https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7052/et/

Vastuseks kodaniku taotlusele piirdus Österreichische Post märkimisega, et kasutab isikuandmeid seadusega lubatud ulatuses oma tegevuse, nimelt telefonikataloogide väljaandmise tarbeks, ning et ta pakub neid isikuandmeid äripartneritele turunduse jaoks. Seepeale esitas kodanik Österreichische Posti vastu hagi Austria kohtule.

Kohtumenetluse käigus teatas Österreichische Post kodanikule veel, et on tema andmeid edastanud klientidele, sealhulgas reklaamiettevõtjatele kaugmüügi ja traditsioonilise kaubanduse valdkonnas, IT-ettevõtjatele, otseturunduse vahendajatele ning mitmesugustele ühingutele, näiteks heategevusorganisatsioonidele, valitsusvälistele organisatsioonidele või parteidele.

Vaidlust viimase kohtuastmena lahendav Oberster Gerichtshof (Austria kõrgeim üldkohus) soovis Euroopa Kohtult teada, kas isikuandmete kaitse üldmäärus annab vastutavale andmetöötajale vabaduse valida, kas edastada vastuvõtjate konkreetsed andmed või ainult vastuvõtjate kategooriad, või annab see andmesubjektile õiguse saada teada konkreetsed vastuvõtjad.

Euroopa Kohus leidis, et kui isikuandmeid on avalikustatud või edaspidi avalikustatakse vastuvõtjatele, on vastutav töötaja kohustatud esitama andmesubjektile viimase taotlusel konkreetsete vastuvõtjate andmed. Üksnes juhul, kui vastuvõtjaid ei ole (veel) võimalik kindlaks teha, võib vastutav töötaja teatada andmesubjektile ainult vastuvõtjate kategooriad. Sama kehtib ka juhul, kui vastutav töötaja tõendab, et taotlus on selgelt põhjendamatu või ülemäärane.

Euroopa Kohus rõhutas, et seda andmesubjekti õigust tutvuda andmetega on vaja selleks, et võimaldada tal kasutada muid talle isikuandmete kaitse üldmäärusega antud õigusi, täpsemalt õigust andmete parandamisele, õigust andmete kustutamisele (õigus olla unustatud), õigust töötlemise piiramisele, õigust esitada vastuväiteid tema kohta käivate isikuandmete töötlemisele ning õigust esitada hagi, kui ta on kandnud kahju.

[Pressiteade](#)
[Otsus](#)

12. jaanuar 2023
Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-57/21
RegioJet

Euroopa Kohus leidis, et liikmesriigi kohus võib nõuda tõendite esitamist konkurentsioiguse oletatava rikkumisega seotud kahju hüvitamise menetluse jaoks, isegi kui menetlus peatati põhjusel, et komisjon alustas selle rikkumise uurimist. Samas peab see kohus siiski veenduma, et tõendite esitamine on kahju hüvitamise hagi jaoks tõepoolest vajalik ja sellega proportsionaalne.

[Pressiteade](#)
[Otsus](#)

12. jaanuar 2023
Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-356/21
TP

Eelotsusetaotlus käsitles küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel (EÜT 2000, L 303, lk 16; ELT eriväljaanne 05/04, lk 79), artikli 3 lõike 1 punkte a ja c ning artiklit 17.

Euroopa Kohus leidis, et nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel, artikli 3 lõike 1 punkte a ja c tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus riigisisese õigusnormid, mille tagajärjel on lepingupoole vaba valiku alusel jäetud selle direktiivi kohaselt anda tuleva kaitse alt välja isiku seksuaalsel sättumusel põhinev keeldumine sõlmida temaga leping või pikendada temaga sõlmitud niisugust lepingut, mille ese on asjasse puutuva isiku poolne teatavate teenuste osutamine füüsilisest isikust ettevõtjana.

Seega seksuaalne orientatsioon ei saa olla põhjuseks, miks keelduda FIE-ga lepingu sõlmimisest.

[Pressiteade](#) (inglise keeles)

[Otsus](#)

12. jaanuar 2023

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-396/21

FTI Touristik (pakettreis Kanaari saartele)

Eelotsusetaotlus puudutas seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/2302, mis käsitleb pakettreise ja seotud reisikorraldusteenuseid ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ (ELT 2015, L 326, lk 1), artikli 14 lõiget 1. Taotlus oli esitatud kohtuvaidluses, mille üheks pooleks olid kaks reisijat ja teiseks pooleks reisikorraldaja FTI Touristik GmbH ning mille ese on pakettreise hinna alandamine, mida nõuti nende kahe reisija sihtkohas COVID-19 pandeemia leviku tõkestamiseks kehtestatud piirangute tõttu, ja nende ennetähtaegne tagasipöördumine sihtkohta.

Euroopa Kohus leidis, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/2302, mis käsitleb pakettreise ja seotud reisikorraldusteenuseid ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ, artikli 14 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et reisijal on õigus pakettreise hinna alandamisele, kui pakettreis sisalduvate reisiteenuste mittevastavus on tingitud piirangutest, mis kehtestati reisija sihtkohas nakkushaiguse leviku tõkestamiseks, ja kui sellised piirangud olid selle haiguse ülemaailmse leviku tõttu kehtestatud ka reisija elukohas ja muudes riikides. Selleks et hinnaalandus oleks asjakohane, tuleb seda hinnata pakettreis sisalduvaid teenuseid arvestades ja see peab vastama nende teenuste väärtusele, mille puhul tuvastati mittevastavus.

Seega reisijatel, kelle pakettreise mõjutasid COVID-19 pandeemiaga võitlemise meetmed, võib olla õigus reisihinna alandamisele.

[Pressiteade](#) (inglise keeles)

[Otsus](#)

12. jaanuar 2023

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-42/21 P

Lietuvos geležinkeliai vs. komisjon

Euroopa Kohus tegi otsuse seoses turgu valitseva seisundi kuritarvitamisega. Euroopa Kohus otsustas jätta muutmata Üldkohtu otsuse, millega määrati Leedu riiklikule raudteettevõtjale trahv ligikaudu 20 miljonit eurot. Euroopa Kohus leidis, et komisjoni analüüs on lõpetatud ja võimaldab õiguslikult piisavalt tõendada, et raudteetaristu lammutamine võis kaasa tuua konkurentsivastase mõju.

[Pressiteade](#)

[Otsus](#)

12. jaanuar 2023

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-395/21

D.V. (advokaaditasud – tunnitasu põhimõte)

Euroopa Kohus leidis, et lihtsuse ja arusaadavuse nõudele ei vasta advokaadi ja tarbija vahel sõlmitud õigusteenuse lepingu tingimus, milles määratakse hind kindlaks tunnitasu põhimõttel, esitamata muid täpsustusi. Liikmesriigi kohus võib ennistada olukorra, milles tarbija oleks ilma ebaõiglase lepingutingimusega olnud, isegi kui selle tagajärjel jääb teenuste osutajal tasu osutatud teenuste eest saamata.

[Pressiteade](#)

[Otsus](#)